

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda (przewodniczący)

SSN Krzysztof Rączka

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. K. (poprzednio K.)

przeciwko J. B.

o ustalenie stosunku pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 5 czerwca 2024 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 10 stycznia 2022 r., sygn. akt VIII Pa 135/21,

1. oddala skargę kasacyjną,

2. zasądza od J. B. na rzecz W. K. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z ustawowymi odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c.

UZASADNIENIE

Powódka W. K. wystąpiła z pozwem przeciwko J.B., prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą „M.” w W., wnosząc ostatecznie o ustalenie istnienia stosunku pracy pomiędzy stronami od dnia zawarcia umowy o pracę, tj. od 1 lipca 2020 r.

Wyrokiem z dnia 27 maja 2021 r. Sąd Rejonowy Poznań - Grunwald i Jeżyce w Poznaniu ustalił, że powódkę W. K. łączy z pozwanym J. B. stosunek pracy od 1 lipca 2020 r. o treści wynikającej z umowy o pracę z dnia 1 lipca 2020 r. i orzekł o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, wyrokiem z dnia 10 stycznia 2022 r., oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego.

W sprawie ustalono, że strony związane były umową o pracę od 3 lutego 2016 r. do dnia 1 marca 2019 r., a następnie, w dniu 1 lipca 2020 r. strony zawarły umowę o pracę na czas określony do 30 czerwca 2021 r., na mocy której powódka zatrudniona została na stanowisku florysty - sprzedawcy w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 3 200 zł brutto miesięcznie. W czasie podejmowania zatrudnienia u pozwanego powódka wiedziała, że jest w ciąży, ale dobrze się czuła i chciała pracować. Powódka nie poinformowała pracodawcy o stanie ciąży.

Powódka świadczyła pracę na rzecz pozwanego w okresie od 1 lipca 2020 r. do 3 sierpnia 2020 r. W dniu 3 sierpnia 2020 r. w czasie ustalania grafiku na sierpień 2020 r. powódka przekazała informację, że od następnego dnia będzie przebywać na zwolnieniu lekarskim z powodu złego samopoczucia. Powódka poinformowała również o tym, że jest cięży. Od 4 sierpnia 2020 r. do 17 sierpnia 2020 r. powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim. Zwolnienie po tej dacie było kontynuowane.

Pismem z dnia 12 sierpnia 2020 r. pozwany złożył powódce oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w dniu 1 lipca 2020 r., tj. zawartego w treści umowy o pracę, powołując się na złożenie go pod wpływem wywołanego podstępnie błędu. Pozwany wskazał, że powódka podstępnie i złym zamiarem stworzyła pozory zamiaru świadczenia pracy.

Decyzją z dnia 25 listopada 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Pile stwierdził, że powódka nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu i rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 1 lipca 2020 r. jako pracownik płatnika składek J. B.. Powódka złożyła odwołanie od wskazanej decyzji i sprawa zawisła przed Sądem Okręgowym w Poznaniu pod sygnaturą akt VII U 183/21.

Sąd Okręgowy podkreślił, że powódka bez wątplenia znajdowała się w niepewności co do istnienia stosunku pracy z pozwanym. Przez złożenie oświadczenia z dnia 12 sierpnia 2020 r. o uchyleniu się od skutków prawnych

oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu wywołanego podstępnie (jak określił to pozwany) wywołał on po stronie pracownicy wątpliwości co do istnienia stosunku pracy wynikającego z zawartej przez strony umowy o pracę z dnia 1 lipca 2020 r. W związku z tym uznał, że powódka miała interes w wytoczeniu powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy na podstawie art. 189 k.p.c. Ustalenie to wpływało na uprawnienia pracownicze powódki wynikające np. z ciągłości czy z posiadania określonego stażu pracy, czyli na uprawnienia do urlopu wypoczynkowego, do naliczenia nagrody jubileuszowej, a także uprawnienia do otrzymania świadectwa pracy, co z kolei uprawnia do zarejestrowania się w Urzędzie Pracy czy uzyskania zasiłku dla bezrobotnych.

Sąd Okręgowy stwierdził, że zawiśnięcie przed Sądem Okręgowym sprawy VII U 183/21 nie ma realnego wpływu na ocenę interesu prawnego powódki. Zaznaczył, że postępowanie w sprawie VII U 183/21 zostało zawieszone do czasu prawomocnego zakończenia niniejszej sprawy, a wyrok (prawomocny) w niniejszej sprawie będzie prejudykatem w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego.

Ponadto, w ocenie Sądu Okręgowego, pozwany błędnie z treści art. 365 k.p.c. wywodzi, że gdyby Sąd Okręgowy w sprawie VII U 183/21 ustalił, że stosunek pracy istniał lub nie istniał, to takie orzeczenie wiązać będzie inne sądy (organy). Wiążącą moc ma jedynie sentencja wyroku, a w sprawie ubezpieczeniowej rozstrzygałaby ona w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u płatnika składek.

Zdaniem Sądu Okręgowego, pozwany nie uchylił się skutecznie od skutków oświadczenia woli stanowiącego składową umowy o pracę, gdyż pracownica podejmująca zatrudnienie nie ma obowiązku ujawniania stanu ciąży, jeżeli praca, jaką zamierza podjąć, nie jest niedozwolona dla kobiet z uwagi na ochronę macierzyństwa oraz dlatego, że nie stwierdzono po stronie powódki (w momencie zawierania umowy o pracę) zamiaru nieświadczenia pracy w związku z planowanym zwolnieniem lekarskim. Z ustaleń faktycznych wynika bowiem, że stan zdrowia powódki pogarszał się stopniowo, wywołując konieczność podjęcia oszczędzającego trybu życia, aby utrzymać ciążę i urodzić zdrowe dziecko.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku pozwany zarzucił:

1. naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 367 § 3 k.p.c., co w konsekwencji doprowadziło do nieważności postępowania wskazanej w art. 379 pkt 4 k.p.c. „w związku z art. 398²¹ Kodeksu postępowania cywilnego”, przez rozpoznanie sprawy przez Sąd drugiej instancji w składzie jednoosobowym na podstawie art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,

przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych(jednolity tekst: Dz.U. z 2024 r., poz. 340; dalej ustawa covidowa);

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 189 k.p.c., przez jego wadliwe zastosowanie:

1. po dokonaniu zmiany powództwa w trybie art. 193 § k.p.c., ostatecznie zgłoszonym żądaniem jest żądanie ustalenia istnienia stosunku pracy pomiędzy stronami niniejszego procesu, tj. powódką jako pracownikiem a pozwanym jako pracodawcą;

2. bezsporne pomiędzy stronami procesu jest złożenie przez pozwanego oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia, polegającego na zawarciu umowy o pracę z powódką jako pracownikiem - a to wobec złożenia przedmiotowego oświadczenia woli przez pozwanego pod wpływem błędu wskutek podstępного działania powódki;

3. prawo do uchylenia się od skutków oświadczenia woli, złożonego pod wpływem błędu lub też podstępny (kwalifikowana forma złożenia oświadczenia woli pod wpływem błędu) jest prawem podmiotowym kształtującym - jego skutki (bezskuteczność czynności prawnej) powstają wprawdzie z chwilą złożenia stosownego oświadczenia na piśmie, ale działają *ex tunc*;

4. skoro zatem nie było oświadczenia ze strony pracodawcy, to oświadczenie pracownika mające na celu zawarcie umowy o pracę również stało się bezprzedmiotowe; czynności powódki na rzecz pozwanego wykonywane w okresie od 1 lipca 2020 r. do 3 sierpnia 2020 r. powinny być rozliczone w ramach bezpodstawnego wzbogacenia;

5. bezsporne w niniejszej sprawie jest również to, że powódka - na etapie postępowań przed Sądami obu instancji w niniejszej sprawie - stała się adresatem decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w przedmiocie wyłączenia jej z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, a to wobec wskazania przez organ rentowy braku powstania pomiędzy stronami niniejszego procesu stosunku pracy, co w konsekwencji powoduje brak tytułu do pracowniczego ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego;

6. w związku z odwołaniem złożonym przez powódkę od powyżej decyzji na etapie postępowań przed Sądami obu instancji w niniejszej sprawie toczyło się postępowanie sądowe przed Sądem Okręgowym w P., VII Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych (sygn. akt: VII U [...]), w której pozwany brał udział jako zainteresowany w rozumieniu art. 477¹¹ § 2 k.p.c., w którym ustalenie istnienia stosunku pracy jest nie tyle wynikiem rozstrzygnięcia, a jedynie faktem prawotwórczym, który powinien zostać ustalony przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia (objęcia powódki ubezpieczeniem społecznym i zdrowotnym z tytułu stosunku pracy);

7. wynikające z art. 365 § 1 k.p.c. związanie stron, sądów, innych organów państwowych i innych organów administracji publicznej (ewentualnie innych podmiotów) oznacza obowiązek respektowania istnienia i treści prawomocnego orzeczenia sądu; orzeczenie to ma znaczenie prejudycjalne przy rozstrzyganiu spraw przez inne sądy, organy państwowe i inne organy administracji publicznej.; podmioty te są zatem związane faktem i treścią;

8. w konsekwencji - na etapie postępowań przed sądami obu instancji w niniejszej sprawie – rozstrzygnięcie w sprawie VII U [...], przy uczestnictwie pozwanego jako zainteresowanego, w świetle art. 365 § 1 k.p.c. będzie wiążące w zakresie ustalenia istnienia stosunku pracy;

9. ma to istotny wpływ na brak dopuszczalności zgłoszenia w niniejszej sprawie powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy w trybie art. 189 k.p.c., a to ze względu na brak interesu prawnego powódki w zgłoszeniu powództwa o ustalenie;

10. niezależnie od powyższego, istnienie stosunku pracy pomiędzy stronami niniejszego procesu może być przedmiotem ustaleń faktycznych w innych procesach o zasądzenie, które powódka może wszcząć wobec pozwanego; tym bardziej w niniejszej sprawie nie zachodzi interes prawny w żądaniu ustalenia istnienia stosunku prawnego;

11. niniejsza sprawa nie miała charakteru ostatecznego narzędzia prawnego przysługującego podmiotowi prawnemu w celu ochrony jego praw.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem co do kosztów zastępstwa przed Sądem Najwyższym oraz Sądami pierwszej i drugiej instancji, ewentualnie – w przypadku nieuwzględnienia zarzutu nieważności postępowania - o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa i zasądzenie od strony powodowej kosztów zastępstwa procesowego

przed Sądami obu instancji oraz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Powódka, w odpowiedzi na skargę, wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nawiązując do zarzutu nieważności postępowania, należy stwierdzić, że w uchwale siedmiu Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22 (OSNP 2023 nr 10, poz. 104), której nadano moc zasady prawnej przyjęto, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z covidowej ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.). Jednocześnie Sąd Najwyższy postanowił nadać uchwale moc zasady prawnej i ustalił, że przyjęta w uchwale wykładnia prawa obowiązuje od dnia jej podjęcia. W uzasadnieniu tej ostatniej kwestii Sąd Najwyższy podkreślił, że możliwość wzruszania orzeczeń tylko z powodu dotychczasowego respektowania regulacji art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy COVID-19 - bez uwzględnienia kontekstu konstytucyjnego - byłoby niepożądane ze społecznego punktu widzenia, jak również nadszarpnęłaby wizerunek sądów. Z tych względów, w pełni akceptując argumentację zawartą w uchwale pełnego składu Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2014 r., BSA I-4110-4/13 (OSNC 2014 nr 5, poz. 49), uznał, że ochrona dobra i interesów obywateli, jako najwyższa wartość konstytucyjna (art. 1 Konstytucji RP), a także powaga władzy sądowniczej i jej znaczenie w działalności państwa, nakazuje znieść wsteczne skutki wykładni, która legła u podłoża uchwały.

W związku z powyższym - biorąc pod uwagę datę wyrokowania przez Sąd drugiej instancji (10 stycznia 2022 r.) - nie można uznać, że przed tym Sądem doszło do nieważności postępowania z uwagi na jego jednoosobowy skład.

Nie jest również uzasadniony zarzut naruszenia art. 189 k.p.c. Według tego przepisu powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Interes prawny w ustaleniu stosunku prawnego (prawa) z reguły nie występuje, gdy zainteresowany może na innej drodze osiągnąć w pełni ochronę swoich praw (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 1998 r., II CKN 572/97, LEX nr 50644; z dnia 5 października 2000 r., II CKN 750/99, LEX nr 51801 i z dnia 29 marca 2001 r., I PKN 333/00, OSNP 2003 nr 1, poz. 12). Jednakże w wyroku z dnia 14 września 1998 r., I PKN 334/98 (OSNAPiUS 1999 nr 20, poz. 646), Sąd Najwyższy stwierdził dopuszczalność powództwa o ustalenie zmierzającego do usunięcia stanu niepewności w przyszłości co do roszczeń, które nie są jeszcze skonkretyzowane bądź wymagalne. W podobny sposób Sąd Najwyższy wypowiedział się w wyroku z dnia 5 grudnia 2002 r., I PKN 629/01 (OSNP 2004 nr 11, poz. 194), wskazując, że pracownik ma interes prawny w ustaleniu rzeczywistej treści stosunku pracy na podstawie art. 189 k.p.c., jeżeli dochodzone ustalenie ma charakter niemajątkowy lub oparte na nim potencjalne roszczenia majątkowe mogą się zaktualizować dopiero w przyszłości, w związku z czym pracownik jest uprawniony także do żądania ustalenia rzeczywistej treści realizowanego stosunku pracy (por. też wyrok z dnia 2 czerwca 2006 r., I PK 250/05, OSNP 2007 nr 11-12, poz. 156; Przegląd Sądowy 2007 nr 10, s. 179, z glosą A. Musiały). Rozwinięcie poglądów Sądu Najwyższego co do zasadności powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy lub ustalenie jego treści nastąpiło w wyroku z dnia 15 grudnia 2009 r., II PK 156/09 (LEX nr 577459), w którym stwierdzono, że skoro sam ustawodawca wyodrębnia jako samodzielną sprawę o ustalenie stosunku pracy (art. 23¹, art. 63¹ i art. 461 § 11 k.p.c.), to wymienione przepisy prawa procesowego są regulacjami szczególnymi wobec art. 189 k.p.c. i jedynie potwierdzają, że z takim żądaniem ustalenia zawsze wiąże się interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. Podobnie w wyroku z dnia 4 kwietnia 2014 r., I PK 234/13 (LEX nr 1480057) Sąd Najwyższy wywiódł, że uzależnienie powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy od interesu prawnego należy pojmować elastycznie, z uwzględnieniem celowościowej wykładni pojęcia interesu prawnego, konkretnych okoliczności danej sprawy i wyników oceny, czy w drodze powództwa o świadczenie strona może uzyskać pełną ochronę swoich praw. Dlatego pojęcie interesu prawnego powinno być interpretowane z uwzględnieniem

szeroko pojmowanego dostępu do sądu w celu zapewnienia ochrony prawnej. Wyrok wydany na podstawie art. 189 k.p.c. usuwa niepewność stanu prawnego zachodzącą w stosunkach między powodem (legitymowanym interesem prawnym) a pozwanym (wyznaczonym tym interesem). Interes prawny oznacza więc istniejącą po stronie powoda potrzebę wprowadzenia jasności i pewności w sferze jego sytuacji prawnej, wyznaczonej konkretnym stosunkiem prawnym oraz zagrożonej - a niekiedy już nawet naruszonej - przez pozwanego. Możliwość dochodzenia przez powoda świadczeń z określonego stosunku prawnego nie wyklucza *a limine* jego interesu prawnego w ustaleniu tego stosunku. Inaczej mówiąc, brak przeszkód w dochodzeniu przez pracownika skonkretyzowanych świadczeń ze stosunku pracy nie stanowi negatywnej przesłanki w wytoczeniu powództwa o ustalenie istnienia (ustalenie treści) stosunku pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 11 kwietnia 2017 r., I PK 132/16, LEX nr 2309608 i z dnia 5 września 2017 r., II PK 206/16, LEX nr 2401064).

Przenosząc te uwagi na ustalone okoliczności faktyczne rozpoznawanej sprawy, należy stwierdzić, że Sąd Okręgowy trafnie przyjął, że powódka ma interes prawny w ustaleniu istnienia stosunku pracy (i jego treści). Jeśli pozwany neguje jego istnienie, powołując się na to, że skutecznie uchylił się od skutków oświadczenia woli zawartego w umowie o pracę, to powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy stanowi adekwatny środek prawny, w oparciu o który usunięty zostaje stan niepewności co do sytuacji prawnej powódki.

Nietrafne są argumenty skarżącego, że brak interesu prawnego wynika z toczącego się postępowania przed Sąd Okręgowym w sprawie z odwołania powódki od decyzji organu rentowego stwierdzającej niepodleganie powódki ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia u pozwanego w spornym okresie.

Po pierwsze, skarżący w swojej argumentacji odwołuje się do skutku w postaci związania prawomocnym wyrokiem sądu (art. 365 § 1 k.p.c.), gdy wyrok taki (w sprawie ubezpieczeniowej) nie zapadł. Zatem pozbawione racji są wszystkie wywody w tej kwestii.

Po drugie, należy także zwrócić uwagę, na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 18 listopada 2021 r., III PSKP 44/21 (OSNP 2022 nr 8, poz. 75) stanowiące kontynuację linii orzeczniczej zapoczątkowanej uchwałami Sądu Najwyższego: z dnia 8 listopada 2019 r., III CZP 27/19 (OSNC 2020 nr 6, poz. 48) z dnia 27 października 2021

r., III CZP 109/20 (OSNC 2022 nr 4, poz. 38), z którego wynika, że sąd nie jest związany prawomocnym orzeczeniem w nowej sprawie pomiędzy tymi samymi stronami o dalszą część uprzednio dochodzonego świadczenia, jeżeli zmianie uległ stan faktyczny sprawy (choćby wskutek odmiennej oceny dowodów) lub sąd przyjął odmienną, dotychczas nieuwzględnioną kwalifikację prawną (art. 365 § 1 k.p.c.). Rację przyznać należy argumentom, że w kontekście art. 178 ust. 1 Konstytucji RP oraz zasady bezpośredniości i swobodnej oceny dowodów nie sposób jest odmówić sądowi, gdy przytoczy za tym poważne argumenty, uprawnienia do innej oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów, mogącej prowadzić do innych ustaleń o faktach, a w konsekwencji i innej oceny kwestii, która waży na wyniku postępowania, od oceny, którą przyjął inny sąd w odrębnie rozpoznawanej sprawie, zwłaszcza że art. 365 § 1 k.p.c. dotyczy *verba legis* związania orzeczeniem, nie zaś ustaleniami faktycznymi.

Równie nieuprawniony jest pogląd skarżącego, że powódka ochronę prawną uzyskać może na drodze powództwa o wypłatę wynagrodzenia. Jak zauważył Sąd Najwyższy w przywołanym wyroku I PK 132/16, poglądowi, że możliwość dochodzenia przez powoda świadczeń z określonego stosunku prawnego wyklucza istnienie interesu prawnego w ustaleniu tego stosunku, należy przypisać znaczenie zasady, od której istnieją wyjątki. Decydujące w tym zakresie powinny być właściwości stosunku prawnego. Interes prawny może polegać na usunięciu niepewności co do prawa majątkowego, które jeszcze się nie zaktualizowało, a także praw o charakterze niemajątkowym.

Tak więc ustalenie istnienia stosunku pracy warunkuje (obecnie) prawo do niektórych bieżących i przyszłych (i potencjalnych) świadczeń rentowych, a także rzutuje, na ich wysokość oraz na wysokość emerytury (przy emeryturach w formule zdefiniowanej składki). Ustalenie istnienia lub treści stosunku pracy jest w takim przypadku sposobem ochrony praw i uprawnień pracowniczych, gdy jeszcze nie jest możliwe dochodzenie świadczeń od pracodawcy albo z ubezpieczeń społecznych.

Należy podzielić pogląd, że pracownik tylko wtedy nie ma interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie istnienia stosunku prawnego, jak również o ustalenie jego treści, jeżeli wytacza takie powództwo wyłącznie w celu uzyskania orzeczenia, które ma służyć pozyskaniu dowodów mających znaczenie w innym postępowaniu, w szczególności w

sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1997 r., I PKN 434/97, OSNAPiUS 1998 nr 21, poz. 627 - w sprawie, w której powód wniósł o ustalenie „czy kadry Najwyższej Izby Kontroli posiadają dokumenty świadczące o tym, że w 1993 r. były na niego skargi oraz na okoliczność faktów, że podczas prowadzenia kontroli w 1993 r. nadużywał stanowiska służbowego do celów prywatnych”; z dnia 23 lutego 1999 r., I PKN 597/98, OSNAPiUS 2000 nr 8, poz. 301).

Natomiast zdezaktualizowały się poglądy Sądu Najwyższego, że nie ma interesu w ustaleniu prawa lub stosunku prawnego osoba, która może dochodzić bezpośrednio świadczenia należnego z tego stosunku nawet wtedy, gdy świadczenie ma charakter przyszły lub potencjalny, a nawet warunkowy (uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 1994 r., I PZP 45/94, OSNAPiUS 1995 nr 6, poz. 74; z dnia 5 lipca 1995 r., I PZP 56/94, OSNAPiUS 1995 nr 24, poz. 299; wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 lutego 1999 r., I PKN 597/98, OSNAPiUS 2000 nr 8, poz. 301; z dnia 1 grudnia 1983 r., I PRN 189/83, OSNCP 1984 nr 7, poz. 121). Wynika to przedstawionego wyżej późniejszego orzecznictwa Sądu Najwyższego uwzględniającego szerzej rozumiany interes pracownika w sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy albo ustalenie treści stosunku pracy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

[SOP]

[a!]